

Ezekkel a muzeum földtani gyűjteménye 426 darabbal szaporodott.

A munka a muzeumban decemberben kezdődött

A kőzetek és kővületek determinálásán, meghatározásán, formatizálásán s előkészítésén kívül az erdélyi gyűjtemények felállítására, geológiai és lithológiai tulajdonságok szerint, mint földrajzi elterjedtségük szerint, folytatva lett és bevégeztetett, a mennyire az erdélyi gyűjtemények rendelkezésére álló hely engedi.

Összesen 52 szekrény 4524 számmal lett berendezve.

Az erdélyi Muzeum-Egylet tktk Közgyűlésének
Kolozsvár, 1884. május 8-ikán. alázatos szolgálja

Dr. Herbach Ferencz,
örseged.

Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről.

e) F. év május 30-ik napján tartott szakülésen Koch Antal elnöklété alatt a következő tárgyak terjesztettek elő.

1. D a d a y J e n ő bemutatja az általa gyűjtött s tudományosan feldolgozott crustacea-gyűjteményt, mely immár az erdélyi Muzeum-Egylet birtokát képezi. E gyűjtemény 108 lelethelyről 128 héjasfajt tartalmaz, melyek közt Copepoda van: 42, Ostracoda: 16, Phyllopora: 63, Arthrostraca 6 és Podophthalmata: 1 faj. A felsorolt fajok közt több új és az erdélyi Crustacea faunára jellemző faj is van, nevezetesen: a Copepoda rendből 18, a Phylloporák közül 5 faj. (I. a jelen fűzetben).

2. P f e i f f e r P é t e r a légköri villamosságra vonatkozólag tett öt havi észleleti eredményeit közli. Adataiból kimutatja, hogy a légköri villamosság mindig nagyobb feszültségű a magasabb légrétegekben, mint az alsóbbakban s hogy a villamosság relatív változása ugyan olyan a magasabb légrétegekben, mint az alsóbbakban, vagyis a légköri villamosság relatív változása független a magasságtól. Igazolja, hogy a légköri villamosság napi változása nyugodt, tiszta napokon egymáshoz hasonló. Ezek után előadja, hogy ugy a napi adatok, mint az ezekből vett havi középértékek a légköri villamosság változásának szoros összefüggését mutatják a légnedvesség, hőmérséklet és légnyomás változásával s ismerteti a közöttük lévő viszonyosságot. A továbbiakban kimutatja, hogy a légköri villamosság neme kizárólag csak a levegőben jelentkező vízhalmoz állapot változásaitól függ s hogy tényleg a levegőben levő víz mennyisége és halmazállapota határozza meg a légvillamosságot. Ezekből azt hozza ki végeredményül, hogy a légköri villamosság forrása csakis a párolgás és condensatio folyamataiban, végső oka pedig a hőmozgásban keresendő. (I. a jelen fűzetben).

3. P r i m i c s G y ö r g y bemutatja az erdélyi határhegység geológiai térképét. Kimutatja, hogy ugy a keleti, mint a déli Kárpátok ugyanazonos geológiai viszonyokkal bírnak, hogy az összes határhegység geológiai három tagból áll: két felső kristályos tömegekből és ezeket összekötő üledékes hegységből. Tényekkel bizonyítja, hogy az északi és a déli kristályos tömeg valaha összefüggésben lehetett és ennek keletfelé kissé menedékes hullámvölgyében a kárpáti homokkö-hegység rakódott le s minthogy a különböző korú üledékes kőzetek kor szerint

elhelyeződve a kristályos tömeg csak egyik oldalán, a keletin, feltalálható, nyilvánvaló, hogy az erdélyi határhavasok együttesen egyoldali hegységet képeznek.

4. Medgyesy Béla bemutatja vizsgálatainak eredményét az erdélyi zeolithokra és más ásványokra. Leggyakrabbi zeolith a Heulandit; kimutatja, hogy az 1880-ban gyűjtött rodnai ásványfaj mely a pyrit, galenit és chalkopyrit kristályos, vaskos tömegén kékesszürke kérget képez, nem új, mint ezt vegyi összehasonlítása alapján hinni lehetett, hanem, hogy az több ásvány keveréke.

Geologiai fölvételek az erdélyi részekben

Az idei országos földtani fölvételek közvetlenül a múlt évi területhez csatlakoznak s így a m. kir. földtani intézet igazgatója s tisztviselői a június—szeptemberi fölvételi időszak alatt két csoportra osztva ott folytatják a munkát, a hol a múlt év őszén elhagyták, t. i. a magyar-erdélyi határhegység és ennek déli folytatása, a bánági hegység fogja működésük terét képezni. Az első, vagyis északi osztály vezetője dr. Hofmann Károly főgeológus, a ki Szathmár és Szolnok-Dobokamegyékben tavali fölvételeit folytatja. Matyasovszky Jakab osztálygeológus Biharmegye területén bevégzi a tavali terület térképezését, s innen áttér a Sebes-Körös jobb partján elterülő vidékekre. Dr. Koch Antal egyetemi tanár, mint külön megbízott, szintén az első osztályba sorozva Kolozsmegye területén folytatja tavali működését, bevégezendő Bánffy-Hunyad vidéke térképezését is, melynek északi részeit már 1882-ben elkészítette.

Egyéb természettudományi kirándulások az erdélyi részekben

Az erdélyi Muzeumegylet igazgató választmányának megbízásából dr. Herbich Ferenc őrsegéd úr az erdélyi Érczhegységben és az Aranyos forrásainak vidékén folytatja geologiai tanulmányait. Dr. Koch Antal egyet. tanár ásványok gyűjtése végett az Aranyi hegyet, Korondot és a Piricske hegytömszét szándékozik meglátogatni. Dr. Daday Jenő egyet. magán-tanár úr a denevérek gyűjtése és tanulmányozása céljából fogja beutazni Erdélyt. Dr. Vutskits György tanárjelölt úr végre a Csákyakő alján a felső jura korbelti merinegmészke faunáját fogja kizsákmányolni. Dr. Primics György tauársegéd úr a m. tud. Akadémia kiküldetésében a rodnai havasok geologiai viszonyainak tanulmányozását vállalta magára; ugyancsak az Akadémia megbízásában dr. Staub Mórícz gyak. gymn. tanár és dr. Herbich Ferenc őrsegéd urak együttesen a Felek (Freck) mellett feltáratott diluviális lignittelep igen érdekesnek ígérkező floráját szándékoznak kizsákmányolni. Remélhető, hogy ezen tervbe vett sokféle természettudományi nyári munkálatok eredménye az illető buvárok várakozásának megfelelő lesz.